Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/4648

2026 9 23

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rezoliucija

EESRK rekomendacijos dėl reformų ir investicijų pasiūlymų, suformuluotų per 2025–2026 m. Europos semestro ciklą

(C/2026/4648)

Pranešėjai: **Gonçalo LOBO XAVIER**
Andrea MONE
Luca JAHIER

Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnio 4 dalis
Priimta plenarinėje sesijoje	2026 6 18
Plenarinė sesija Nr.	606
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	175 / 3 / 0

1. Įžanga

1.1. Ši rezoliucija, kartu su informaciniu pranešimu ([1]) ir išsamiu jo priedu ([2]), sudaro dokumentų rinkinį, kurį EESRK Europos semestro grupė parengė vykdydama savo metinę veiklą, t. y. rengdama konsultacijas svarbiausiais Europos semestro klausimais su ES valstybių narių nacionalinėmis ekonomikos ir socialinių reikalų tarybomis, socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės organizacijomis. Informaciniame pranešime ([3]) apibendrinamos 27 valstybių narių socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų nuomonės dėl nacionalinių reformų ir investicijų pasiūlymų ir jų įgyvendinimo (2025–2026 m. Europos semestro ciklas) ([4]); ši rezoliucija jį papildo EESRK politikos rekomendacijomis, išvadomis ir politikos pasiūlymais, grindžiamais informaciniame pranešime pateiktais konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatais.

1.2. Šia veikla tęsiamas EESRK pastaruosius kelerius metus vykdomas darbas, kuriuo siekiama skatinti aktyvesnį dalyvavimą Europos semestre ir ekonomikos valdymo sistemoje, užtikrinant didesnę atsakomybę nacionaliniu lygmeniu ir aktyvesnį socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą. Plataus masto dalyvavimas padeda priimti faktais pagrįstus sprendimus ir užtikrinti demokratinį legitimumą bei padidinti visuomenės pritarimą pertvarkos politikai ir sisteminiams pokyčiams.

2. EESRK rekomendacijos dėl reformų ir investicijų pasiūlymų, suformuluotų per 2025–2026 m. Europos semestro ciklą

EESRK

2.1. pakartoja **savo rekomendacijas**, pateiktas nuomonėse dėl daugiametės finansinės programos (DFP) ([5]), rudens dokumentų rinkinio ([6]) ir veiklos rezultatų reglamento ([7]);

([1]) ES valstybių narių organizuotos pilietinės visuomenės požiūris į pasiūlymus dėl nacionalinių reformų ir investicijų ir jų įgyvendinimą (2025–2026 m. Europos semestro ciklo dalis).
([2]) Priedas.
([3]) Europos semestro grupė rinko suinteresuotųjų subjektų nuomones 2026 m. sausio–kovo mėn. pasitelkdama klausimyną ir surengdama penkis vizitus į šalis.
([4]) Klausimyne buvo pateikta 10 klausimų, sugrupuotų pagal keturias pagrindines temas: 1) reformų ir investicijų priemonės valstybėse narėse, visų pirma grindžiamos 2025 m. konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis, ir jų įgyvendinimas; 2) nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo užbaigimas; 3) nacionalinių vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinių struktūrinių planų įgyvendinimas ir stebėsena; 4) daugiametės finansinės programos ir Europos semestro sąsaja.
([5]) *Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai* (OL C, C/2025/3202, 2025 7 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), ir *2028–2034 m. daugiametė finansinė programa* (OL C, C/2026/1974, 2026 4 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).
([6]) 2025 m. *Europos semestro rudens dokumentų rinkinys* (OL C, C/2025/2019, 2025 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), ir *Papildomi svarstymai dėl tolesnių veiksmų įgyvendinant Europos semestrą 2025 m.* (OL C, C/2026/10, 2026 1 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).
([7]) ES biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema, dar rengiama.

2.2. pabrėžia **savo pagrindines išvadas**: konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos (KŠSR) neabejotinai yra aktualios, tačiau socialiniams aspektams skiriama nepakankamai dėmesio. Nors Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) buvo strategiškai svarbi, ją reikia vertinti atsižvelgiant į pandemijos kontekstą; apskritai ji pasirodė esanti labai sudėtinga, centralizuota ir buvo įgyvendinama pernelyg skubotai. DFP ir Europos semestro sąsaja galėtų padidinti ES pridėtinę vertę, tačiau daug kas priklauso nuo apsaugos priemonių demokratijai, subsidiarumui ir socialinei pusiausvyrai užtikrinti. EESRK nuomone, būtina pabrėžti, kad socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimas išlieka procedūrinis ir yra nepaveikus. Be to, vis dar esama bendrų įgyvendinimo spragų, todėl EESRK ragina daugiau dėmesio skirti vykdymo užtikrinimo pajėgumams, administraciniam veiksmingumui ir išmatuojamiems rezultatams;

2.3. teigia, kad ES ateitis priklauso nuo dinamiškos ir stiprios **keturių formų jos kapitalo** (ekonominio, žmogiškojo, socialinio ir aplinkos) **sąsajos**, atitinkamai daugiau dėmesio skiriant didesniam tvariam konkurencingumui, įtvirtintam Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje, žaliajame kurse ir Europos socialinių teisių ramstyje. EESRK ragina Komisiją susieti šias keturias kapitalo formas ir siekti **ne tik į BVP orientuoto augimo** (kaip rekomenduoja Jungtinis tyrimų centras (JRC) ([8])), kad būtų nustatytas saugumo modelis, grindžiamas ekonominiu atsparumu, socialine sanglauda ir aplinkos tvarumu. **Bendrosios rinkos įgyvendinimas, ypatingą dėmesį** skiriant **kapitalo rinkų sąjungai**, turi būti visapusiškai integruotas į Europos semestrą ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kartu užtikrinant politinę atskaitomybę už bendrosios rinkos taisyklių vykdymo užtikrinimą;

2.4. mano, kad siekiant sukurti ir užtikrinti tikrą Europos pridėtinę vertę Europos semestrą susiejant su DFP, labai svarbu **išnaudoti ES potencialą, kartu išsaugant lankstumą, subsidiarumą ir daugiapakopį valdymą**. Tačiau EESRK griežtai nepritaria baudžiamųjų makroekonominių sąlygų logikai ir rekomenduoja taikyti teigiamų paskatų sistemą, Europos semestro metu nustatant strategines kliūtis, o pagal DFP teikiant tikslinę paramą joms šalinti. EESRK pripažįsta didėjančią gynybos atsparumo ir parengties svarbą ir ragina sukurti reglamentavimo aplinką, suteikiančią teisinį tikrumą ir paramą investicijoms į ES koordinuojamus pajėgumus sutelkti, siekiant didinti našumą, konkurencingumą, ekonomikos augimą, sanglaudą, atsparumą ir strateginį savarankiškumą;

2.5. rekomenduoja **pasimokyti iš ankstesnės patirties** (visų pirma iš trūkumų įgyvendinant EGADP) ir užtikrinti, kad DFP struktūroje būtų išsaugoti ES socialiniai tikslai ir daugiapakopis valdymas. Siekiant užtikrinti ilgalaikį ES strateginių tikslų tvarumą ir jos ekonomikos atsparumą, reikėtų sukurti fiskalinę erdvę bendriems ES socialiniams tikslams įgyvendinti ir prisidėti prie neseniai Europos Komisijos įsteigto Socialinių investicijų centro darbo;

2.6. specialiai pabrėžia, kad **konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose socialiniams klausimams dažnai buvo skiriama nepakankamai dėmesio**, o pačios rekomendacijos socialiniais klausimais paprastai būdavo įgyvendinamos nepakankamai, neefektyviai arba visai neįgyvendinamos. Todėl EESRK susidomėjęs stebi socialinės konvergencijos sistemą ir toliau stebės jos realų poveikį bendram ES ekonominės ir socialinės politikos koordinavimo ciklui. EESRK mano, kad, kol neišspręstos nustatytos problemos, reikės įpareigoti valdžios institucijas imtis veiksmų ir joms padėti, kad nacionaliniu lygmeniu būtų paskatinta būtina dinamika siekiant sparčiau rengti, įgyvendinti ir vykdyti reformas, taip pat atlikti jų demokratinį vertinimą;

2.7. yra tvirtai įsitikinęs, kad, siekdama šio tikslo, ES **turi sukurti tvirtesnę bendradarbiavimo sistemą**, pagal kurią už rezultatus ir pasiekimus būtų atlyginama teikiant tikslinę techninę pagalbą ir užtikrinant lankstų bendrą finansavimą, atsižvelgiant į nacionalinių ir regionų sąlygų ypatumus;

([8]) *Beyond GDP: delivering sustainable and inclusive wellbeing*, Jungtinis tyrimų centras.

2.8. todėl rekomenduoja **aktyviau įtraukti socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės organizacijas** (siekiant palaipsniui stiprinti partnerystės principą, kadangi DFP ir Europos semestro valdymo sistemos tampa vis labiau tarpusavyje susietos), **šį kvaziprocedūrinį reikalavimą paverčiant esminiu politikos sėkmės veiksniu**, grindžiamu privalomu suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo visame politikos cikle vertinimu, taip pat iš tiesų supaprastinant valdžios institucijoms, įmonėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms – o ne tik Europos Komisijos tarnyboms – tenkančią administracinę ir reguliavimo naštą ir užtikrinant jos proporcingumą;

2.9. ragina Komisiją **įgyvendinant Europos semestrą pagerinti informavimo ir konsultavimosi procesų kokybę ir tvarkaraštį**. Be kita ko, būtina investuoti į gebėjimus stiprinti pilietinį ir socialinį dialogą, konsultacijų procesus ir gerinti tvarkaraščius, prieigą prie skaidrių ir palyginamų duomenų ir Europos kodekso, kuriame būtų nustatyta, kaip vykdyti konsultacijas pagal Europos semestrą ir kaip rengti ir įgyvendinti nacionalinius planus, laikantis nacionalinės praktikos ir socialinio dialogo sistemų;

2.10. todėl ragina **nustatyti privalomą partnerystės kokybės ir poveikio vertinimą**. Reikėtų ne tik įvertinti, ar buvo konsultuotasi su partneriais, bet ir išnagrinėti, kokią reikšmę jų indėlis turėjo galutinėms veiksmų programoms. **Kartu reikia iš esmės supaprastinti įgyvendinimo mechanizmus**, parengtus su vadovaujančiosiomis institucijomis, regioninėmis įstaigomis, socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės organizacijomis, siekiant užtikrinti, kad audito ir stebėsenos sistemos būtų proporcingos ir atitiktų pasidalijamojo valdymo principą, nesukuriant pernelyg didelės dvigubos biurokratinės naštos.

Briuselis, 2026 m. birželio 18 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Séamus BOLAND